

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок визначення рейтингу
спортсменів, тренерів та суддів
з гірського спортивного туризму
Третя редакція
з доповненнями, змінами та уточненнями

*Додаток до постанови Виконкому
Федерації спортивного туризму
України від 15 вересня 2007 р.,
протокол № 06-07, п. № 15
із змінами, внесеними згідно протоколу
засідання Виконкому від 29 жовтня
2016 р., п. № 14
із змінами, внесеними згідно протоколу
засідання Комісії з гірського
спортивного туризму ФСТУ
від 25.01.2026 р.*

1. Положення про порядок визначення рейтингу спортсменів, тренерів, суддів змагань зі спортивного гірського туризму на дистанціях та маршрутах визначає мету, головні завдання та методiku визначення рейтингу і вводиться в дію з дня його затвердження.

Дія Положення про порядок визначення рейтингу спортсменів, тренерів та суддів змагань зі спортивного гірського туризму (далі – **Положення**) поширюється на учасників відповідних змагань.

Мета визначення рейтингу – створення умов для об'єктивного визначення найбільш підготовлених спортсменів, кращих тренерів та суддів змагань зі спортивного гірського туризму.

2. Визначення рейтингу спортсменів, тренерів та суддів гірських змагань (далі – **рейтинг**) проводиться в таких номінаціях:

в змаганнях на дистанціях:

окремо серед спортсменів та спортсменок у вікових категоріях, визначених чинними Правилами;

тренери;

судді в таких номінаціях:

абсолютний рейтинг;

член ГСК;

постановник дистанцій;

секретаріат;

суддя з техніки та тактики;

в змаганнях на маршрутах:

чоловіки, жінки;

судді (без поділу на спеціалізації).

Представники кожної номінації за участь у змаганнях отримують відповідний результат у вигляді рейтингу в балах.

Рейтинги спортсменів та спортсменок різних вікових категорій визначається окремо.

Спортсмени отримують бали за кожні змагання з урахуванням рангу змагань, класу складності дистанцій та результатів виступів (місця, які посіли на дистанції), виду рельєфу та характеру виступів (особисті, зв'язки, командні).

Рейтинг визначається за результатами змагань протягом року.

3. Головні завдання встановлення рейтингу за відповідний період:

- визначення рівня підготовки окремих спортсменів за результатами їх виступів в змаганнях з гірського туризму, які проводить Федерація;
- визначення рівня роботи тренерів з гірського туризму;
- визначення рівня роботи суддів;
- виявлення перспективного тренерського резерву для забезпечення якісної підготовки збірної команди України;
- стимулювання участі у змаганнях спортсменів та суддів;
- стимулювання тренерів до якісної підготовки спортсменів.

4. Офіційними змаганнями Федерації вважаються змагання з гірського спортивного туризму, що включені:

- а) Міністерством молоді та спорту України до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України за поданням Федерації;
- б) територіальними органами виконавчої влади з питань фізичної культури та спорту у відповідні календарі за поданням територіальних осередків Федерації (АР Крим, обласних, міста Києва та Севастополя).

5. Визначається рейтинг за результатами всеукраїнських змагань (чемпіонатів, кубків), а також змагань, проведених територіальними осередками за умови:

- а) інспектування цих змагань представниками, призначеними гірською комісією Федерації;
- б) відповідності змагань вимогам чинних Правил спортивних змагань зі спортивного туризму та Технічним регламентам, щодо дистанцій та маршрутів відповідного класу/категорії складності;
- в) подання територіальними осередками до гірської комісії Федерації звіту з усіма відповідними додатками згідно встановлених гірською комісією вимог про підсумки проведених змагань протягом двох місяців після їх завершення (Додаток 1 та Додаток 2 до цього Положення);
- г) до заліку на рейтинг приймаються результати тільки на тих дистанціях, де виконані умови щодо присвоєння розрядів відповідно до ЄСКУ;
- д) для змагань на маршрутах до рейтингу включаються тільки учасники та керівники походів, що брали участь у заключному етапі Чемпіонату України.

6. Рейтинг спортсмена визначається за результатами його особистих виступів та в складі зв'язок чи команд (груп) у офіційних змаганнях Федерації та обчислюється за відповідною формулою:

а) за участь у змаганнях на дистанціях в окремому виді програми (Р_у):

$$P_y = 100 \times (C \times K \times D \times B) : M \text{ (балів)}, \quad (1)$$

де:

С – коефіцієнт, який визначається рангом змагань (*табл. 1*);

К – коефіцієнт, який визначається класом дистанції змагань;

D – коефіцієнт, який визначається характером рельєфу, на якому обладнано дистанцію;

B – коефіцієнт, який визначається характером виступу учасника;

M – місце, яке посів учасник або команда чи зв'язка у виді програми.

Значення коефіцієнтів наведені в п. 1.1

б) за участь в спортивному гірському поході (Р_п):

$$P_p = (C \times K \times V \times W), \quad (2)$$

де:

V – коефіцієнт, який визначається обов'язками учасника в спортивному поході;

W – коефіцієнт, який визначається кількістю та складністю пройдених визначальних та попередньої к. т. перевалів та для кожного походу обчислюється за формулою:

$$W = (N_{вп} \times O_{вп} + N_{пвп} \times O_{пвп}), \quad (3)$$

де:

N_{вп} – кількість визначальних перевалів в поході даної к.с.;

N_{пвп} – кількість перевалів попередньої к.т. в поході даної к.с.;

O – оцінка в балах перевалу певної к.т. (Табл. 3).

6.1. Особисте місце спортсмена в командних змаганнях прирівнюється до місця, яке посіла команда у складі якої спортсмен виступав на відповідній дистанції.

6.2. Рейтинг спортсмена за участь в кожних змаганнях визначається як сума рейтингів в балах, які були отримані на кожній окремо взятій дистанції (кожному пройденому маршруті).

6.3. Рейтинг спортсмена обчислюється як сума рейтингів в балах, отриманих спортсменом за результатами його виступів у змаганнях Федерації протягом календарного року.

6.4. Якщо команда бере участь у декількох змаганнях з одним і тим самим маршрутом, результат зараховується один раз по змаганнях найвищого рангу.

7. Рейтинг тренера визначається як сума рейтингів у балах за оцінкою розрядів та звань, які виконали спортсмени, що брали участь у змаганнях Федерації і яких він тренував на протязі відповідного періоду (**R_T**), та обчислюється за формулою:

$$R_T = \sum R_i, \quad (4)$$

де: **R_i** – оцінка, яка визначається виконанням спортивним розрядом чи званням *i*-го спортсмена (табл. 2).

Таблиця 1

№ пп	Перелік змагань	Ранг змагань	Коефіцієнт «С»
1	Ігри Олімпіад, зимові Олімпійські ігри, Паралімпійські ігри, Дефлімпійські ігри, Всесвітні ігри	I	6,0
2	Чемпіонати світу та Європи серед спортсменів усіх вікових груп	II	3,0
3	Чемпіонати України, розіграші Кубків України, інші офіційні всеукраїнські спортивні змагання, що включені до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України, крім молодших вікових груп	III	2,0
4	Чемпіонати України, інші офіційні всеукраїнські спортивні змагання серед спортсменів молодших вікових груп, що включені до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України	IV	1,5
5	Чемпіонати Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва, Севастополя, чемпіонати фізкультурно-спортивних товариств (далі - ФСТ), крім молодших вікових груп, зональні спортивні змагання, що включені до відповідних календарних планів спортивних змагань	V	1,2
6	Чемпіонати областей, територіальні спортивні змагання осередків ФСТ серед спортсменів молодших вікових груп, чемпіонати міст, районів, спортивних клубів, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, закладів спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання та інші, що включені до відповідних календарних планів спортивних змагань	VI	1,0

Таблиця 2

Звання та розряди	МСУ	КМСУ	I	II	III	I юн.	II юн.	III юн.
Бали	100	30	10	3	1	0,7	0,3	0,1

8. Рейтинг суддів (з суддівства) за участь в проведенні кожного змагання (P_c) обчислюється за формулою:

$$P_c = 100 \times (C \times K \times D \times U \times H \times A \times F), \quad (5)$$

де:

U – коефіцієнт, який визначається посадою, яку займав суддя при проведенні змагань;

H – коефіцієнт, який визначається кваліфікаційним рівнем проведення суддівства змагань. При оцінці «задовільно» та нижче $H = 0$;

A – коефіцієнт, який визначається місцем знаходження судді з техніки на дистанції (для суддів походів $A = 1$);

F – коефіцієнт, який визначається інтенсивністю завантаження судді під час проведення одних змагань і дорівнює:

а) однієї дистанції (групи маршрутів – для суддів походів) в повному обсязі – приймається $F = 1$;

б) однієї дистанції не в повному обсязі – обчислюється з співвідношення:

$$F = S_f : S_o, \quad (6)$$

де:

S_f – кількість команд, яку обслужив суддя на цій дистанції;

S_o – загальна кількість команд, яка стартувала на цій дистанції.

Якщо кожний з двох суддів з тактики, наприклад, обслуговує команди через одну, при цьому між стартами команд робить відповідні обчислення, то також приймається $F = 1$;

в) послідовно кількох дистанцій – обчислюється як сума коефіцієнтів інтенсивності за кожну дистанцію.

Значення коефіцієнтів – див. п.11.

8.1. Рейтинг судді визначається як сума рейтингів у балах, отриманих суддею за суддівство змагань.

8.2. Якщо суддя виконував суддівство в кількох номінаціях за зазначений період, то його рейтинг визначається окремо по кожній номінації.

9. Рейтинг кращого судді змагань з гірського туризму (абсолютна найвища номінація серед усіх суддів) обчислюється як сума рейтингів в балах, отриманих суддею за результатами його суддівства у змаганнях Федерації.

10. Значення всіх коефіцієнтів в кожному окремому випадку при обчисленні рейтингу, крім рангу змагань C (табл.1) та оцінки за виконаний спортивний розряд чи звання спортсмена R_i (табл.2), визначають згідно таблиці 3.

11. Визначення рейтингу здійснюється комісією з гірського туризму Федерації. Період, за який визначається рейтинг є календарний рік; перелік змагань з гірського туризму, які беруться до заліку, визначається гірською комісією Федерації.

12. Результат рейтингів затверджується комісією з гірського туризму і доводиться до відома спортсменів, тренерів і суддів змагань, та територіальних федерацій спортивного туризму, центрального, а також відповідних територіальних органів виконавчої влади з питань фізичної культури та спорту на їхню вимогу.

13. Нагороджуються дипломами та медалями Федерації спортсмени, тренери та судді, що посіли перше, друге та третє місце в кожній з номінацій.

Показники визначення рейтингу

Таблиця 3

№	Найменування показників	Коефіцієнт
1	2	3
	Клас дистанції або к. с. маршруту	«К»
1	2-ий (другий)	0,30
2	3-ій (третій)	0,50
3	4-ий (четвертий)	0,65
4	5-ий (п'ятий)	0,85
5	6-ий (шостий)	1,00
	Вид рельєфу дистанції	«D»
1	Скельно-льодовий	1,00
2	Скельний	0,95
3	Льодовий	0,90
4	Стенд скельний, споруди	0,85
5	Сніжно-скельно-льодовий	0,83
6	Стенд гірський в приміщені	0,80
7	Сніжно-скельний	0,77
8	Сніжно-льодовий	0,70
9	Сніговий	0,60
	Характер виступів	«В»
1	Особисті змагання	1,00
2	Змагання зв'язок	0,75
3	Командні змагання	0,55
	Посада на змаганнях	«U»
1	Члени ГСК та контролюючі:	
	а) головний суддя змагань	10,0
	б) заступник головного судді з суддівства	8,0
	в) заступник головного судді з видів програм	7,0
	г) інші заступник головного судді	6,0
	д) суддя-інспектор	6,0

2	Постановники дистанції: а) начальник дистанції б) помічник начальника дистанції в) суддя-постановник дистанції	7,0 6,0 5,0
3	Секретаріат змагань: а) головний секретар б) заступник головного секретаря з виду програми в) секретар г) секретар-хронометрист	7,0 5,0 4,0 3,0
4	Судді змагань: а) старший суддя з тактики б) старший суддя з техніки в) судді з тактики, з техніки та при учасниках г) суддя на страховці д) суддя-експерт (змагання з маршрутів)	5,0 4,0 3,0 2,0 5,0
5	Служба забезпечення змагань а) комендант б) помічник коменданта в) судді по спорядженню, з нагородження та інформації	5,0 4,0 3,0
	Кваліфікаційний рівень проведення суддівства	«Н»
1	а) «відмінно»	1,0
2	б) «добре»	0,8
	Місце суддівства (для суддів з техніки)	«А»
1	На колисці (платформі)	1,30
2	На полиці	1,20
3	Біля підніжжя схилу	1,00
	Обов'язки в поході	«V»
1	Керівник групи	1,00
2	Учасник групи	0,70
	Оцінка в балах к. т. перевалів	«О»
1	н/к	0,5
2	1А	1,5
3	1Б	3,3
4	2А	6,6
5	2Б	12
6	3А	16
7	3Б	28,2
8	3Б*	35

ДОДАТКИ:

Додаток 1.

Оціночна відомість суддівської колегії

(повна назва змагань)

№ з/п	Прізвище, ім'я по батькові судді	Територіальний осередок ФСТУ	Суддівська посада на змаганнях	Оцінка якості суддівства

Головний суддя _____
підпис Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ, суддівська категорія

ПРОТОКОЛ № _____

Змагання –	МСУ –
Місце проведення –	КМСУ – 000%
Терміни проведення –	1 розряд – 000%
Дистанція – _____, клас дистанції _____, кваліфікаційний ранг –	2 розряд – 000% 3 розряд – 000%
Дата проведення –	1 юн. розряд – 000%
	2 юн. розряд – 000%
	3 юн. розряд – всі інші

Зайняте місце	Прізвище, ім'я та по батькові спортсменів в команді	Дата народження	Розряд, звання	ФСТ, СК	Регіон	Абсолютний результат	Відносний результат	Виконаний норматив	Прізвище та ініціали тренера
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Головний суддя _____
підпис Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ, суддівська категорія

Спортивний суддя _____ категорії _____
категорія підпис Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

Спортивний суддя _____ категорії _____
категорія підпис Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

Головний секретар _____
підпис Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ, суддівська категорія

Спортивний суддя _____ категорії _____
категорія підпис Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ